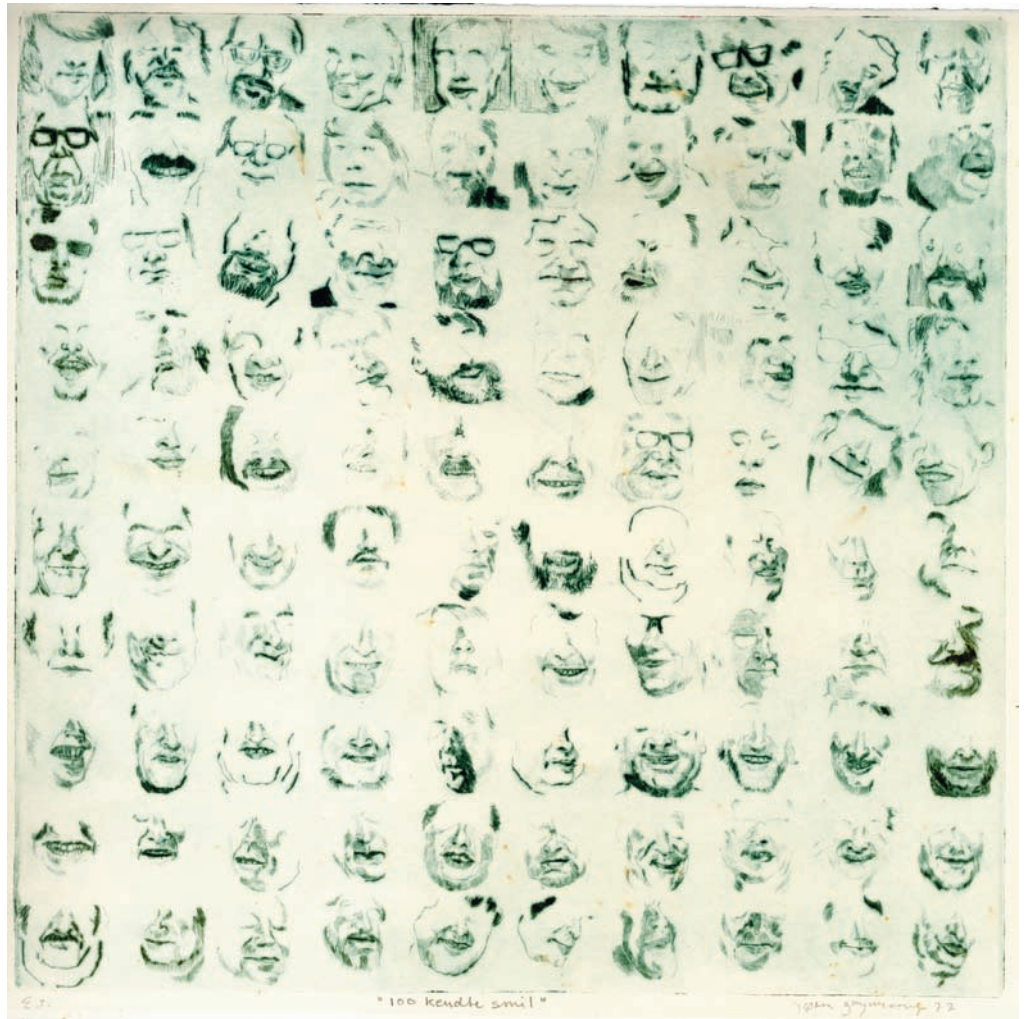

Det grafiske univers fra 1970'erne

KUNSTETAGERNE

Store Torv Hobro

14. januar - 26. februar 2012

Nedslag i 1970´ernes grafik - kunst til folket

af Bruno Kjær, leder af Kunsthal Nord, Aalborg

At Hobro råder over en fantastisk samling af grafik i form af Hobro Grafiske Samling, fandt jeg ud af sidst i 1970´erne, da jeg som studerende ved Danmarks Biblioteksskole kom i praktik på Hobro Bibliotek. Da jeg sideløbende med studiet ved biblioteksskolen arbejdede med grafik, var det naturligt at spørge, om jeg som en del af de opgaver, man som studerende skulle have på praktikstedet, også måtte formidle samlingen. Det blev til række tematiske grafikudstillinger. Faktisk fortsatte jeg med at lave grafikudstillinger i en periode efter endt praktikophold. Nu er jeg så tilbage og er blevet bedt om at vælge værker ud fra samlingen til en udstilling. En udstilling der gerne skulle hænge sammen - altså have en idé. Det blev både svære og lettere ved, at udstillin-

gen "kun" skulle indeholde ca. 50 værker af de 1700 værker hele samlingen rummer.

Efter et længere tilløb faldt mit valg faldt på grafik fra 70´erne. Da valget først var truffet, var det måske ikke så overraskende for mig selv, at det blev den periode. Det er der flere grunde til: jeg er selv rundet af dette årti med debut på Charlottenborg i 1978, det ville være kunstnere, som jeg var fortrolige med, og som jeg havde beundret og lært fra, og endelig at 1970´erne var noget særligt i forhold til grafikken.

1970´erne var grafikinteressens store tiår med et stort marked. Billedernes indhold spændte vidt lige fra stilleben til politiske billeder. Der blev

trykt i både de klassiske grafiske teknikker og eksperimenteret med den nye tryktechnik offset.

Der var kommet en ny holdning fra de unge kunstnere om at gøre det muligt for "almindelige" mennesker at erhverve original kunst - kunst der havde afsæt i deres egen tid. Økonomien skulle ikke være det, der forhindrede det store publikum i at erhverve kunst. Kunsten måtte gøres billigere, og til det formål var grafikken brugbar, da den kunne trykkes i store oplag.

En af de tidligste kunstnersammenslutninger der satsede på at billiggøre grafikken var Trykkerbanden, der blev dannet i 1971. En flok unge grafikere, der for størstedelens vedkommende var udgået fra Kunstakademiets Grafiske Skole. Idéen var at producere og sælge originalgrafik meget billigt og derved skaffe den kunstneriske grafik ud til flere. Trykkerbanden bestod bl.a. kunstnerne Sys Hindsbo, Birthe Kronkvist, Ole Sporning, Henrik Flagsted, Mogens Køljkær, Leif Kath, Susanne Mark m.fl.

Fremtrædende i perioden var også kunstnerkollektivet Røde Mor der var blevet dannet i 1968 med bl.a. Dea Trier Mørch. En gruppe grafikere med mere direkte politiske agiterende billeder, der ofte var lavet kollektivt af gruppen.

Som studerende eller ung familie var det muligt at erhverve kunst til billige penge. Enten i form af original grafik eller gennem f.eks. Politikkens Grafiske Særtryk, der startede i 1970. Der var ikke tale om original grafik, men om gode reproduktioner der blev udgivet under betegnelsen "særtryk"

Grafikken indgik i solidariske sammenhænge som f.eks. Det Ny Notats Kunstklub . Her kostede et grafisk arbejde 100 kr. og var trykt i 500 eksemplar. Kunstnerne fik en symbolsk betaling for arbejdet og støttede, sammen med køberne af grafikken, Folkebevægelsens avis.

I 1977 dannede en gruppe unge grafikere Kunstnersammenslutningen Zebra. For de flestes

124/300

Was die Kunst

Fely Pedron

vedkommende var de udgået fra Kunstakademiets grafiske skole under ledelse af Palle Nielsen. Gruppen bestod bl.a. Ole Prip Hansen, Nanna Herstad, Hanne Sejrbø Nielsen, Allan Nordmark, Jan Riishede, Maria Thorsen, Poul Skov Sørensen og Jørgen C. Rasmussen, som alle i deres grafiske arbejder fastholdt og forlængede det bedste i den danske grafik tradition.

I det nordjyske var 1971 året hvor den nordjyske kunstnersammenslutning eller Gruppen, som de kaldte sig, Sæhrimner tog til Hjallerup Marked for at vise, at kunst og folkelighed trives udmærket sammen. Her skar og trykte gruppens medlemmer grafik, der blev solgt for meget billige penge. Et af midlerne for Gruppe Sæhrimner til at få et større publikum i tale var gennem udgivelsen af en grafikavis, hvor flere af værkerne i avisen var trykt som original grafik gennem direkte kopi, eller som teknikken senere blev omdøbt til helio-grafik. En teknik der gjorde det muligt at bringe originalgrafiks kvalitet ind i f.eks. aviser. Avisen indeholdt bl.a. grafik af Karsten Amstrup, Sær-

ker Sørensen, Jens Birkemose m.fl. og prisen var 5 kr. Grafikavisen udkom i 1971 og 72, der skulle imidlertid gå 19 år inden avisen udkom igen. Men som der stod på forsiden "Udkommer nu og da".

Begyndelsen af 1970'erne var også kendetegnet ved, at Sæhrimner i 1973 udgav Grafikmappe nr. 1, der indeholdt 7 stykker grafik og var trykt i 300 eksemplar til en pris af 150 kr. I 1976 udgav gruppen grafikmappe nr. 2.

Bruno Kjær er uddannet bibliotekar. Har siden 1978 arbejdet som billedkunstner og deltaget i over 100 udstillinger. Arbejdsområder er Installationer og grafik.

Bruno Kjær er medlem af Kunstnersamfundet og Billedkunstnernes Forbund (BKF). Er i dag kunstfaglig leder af Kunsthøjskolen i Aalborg.

Knud Hansen.

Hobro Grafiske Samling

I 1966 tog Hobro Kunstforenings daværende formand Poul Riiskjær Christensen initiativ til sammen med museumsinspektør Harald Dietzel fra Skovgård Museet i Viborg at lave en samling med dansk grafik fra det 20. århundrede. Hobro Grafiske Samling blev stiftet den 18. april 1966. Ambitionerne var store, nemlig at skabe et egentligt museum for grafisk kunst. Museumsinspektør Harald Dietzel havde længe syslet med tanken, og da han "gennem foredrag og kurser i kunstforeningen har konstateret, at der er meget stor interesse for disse ting i byen", blev det Hobro, der som den eneste provinsby skulle matche Kobberstiksamlingen på Statens Museum for Kunst.

Der var fra starten meget stor interesse for ideen om at skabe provinsens første samling af grafisk kunst i forskellige afskygninger og allerede i maj måned havde man de første 2-300 grafiske

værker. Samlingen voksede hurtigt. Man valgte en del af tidens største grafikere ud, gik systematisk til værks gennem indkøb på kunstauktioner og udstillinger, ligesom private samlinger blev opkøbt - eller modtaget med stor tak.

I 1972 blev den selvejende institution nedlagt og samlingen midlertidigt overdraget til Hobro Bibliotek, som senere overdrog samlingen til Hobro Kunstsamling (tidligere Hobro Kommunes Kunstsamling).

Hobro Kunstsamling har siden som en naturlig del af sin virksomhed udbygget den grafiske samling med værker af de kunstnere, som er repræsenteret i kunstsamlingen. Herudover er indkøbt på auktion. Endelig har kunstsamlingen i en længere årrække abonneret på tryk fra Det Grafiske Værksted i Hjørring.

Søren C. Olesen

Ole Sparring
Litografi fra 1993
Særpris i udstillingsperioden 300 kr.

Mariagerfjord
Kunstforening

www.kunstetagerne.dk